

Sygn. akt **VIII Ns 564/16**

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy w Kielcach VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Grzegorz Szyba

Protokolant: stażysta Malwina Kasprzak

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2017 roku w Kielcach

na rozprawie

sprawy z wniosku Wyższego Seminarium Duchownego w K.

z udziałem Stowarzyszenia (...) w K., Zakonu (...)w K., J. P. (1), Gminy K.

o stwierdzenie nabycia spadku

postanawia:

I. stwierdzić, że spadek po J. P. (2), synu S. i A., zmarłym w dniu 06 marca 2016 roku w K., mającym ostatnie miejsce zwykłego pobytu w K., na podstawie ustawy nabyła w całości Gmina K.;

II. stwierdzić, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie;

III. nakazuje pobrać od Wyższego Seminarium Duchownego w K., Stowarzyszenia (...) w K., Zakonu (...) w K., J. P. (1), Gminy K. kwoty po 149.33 zł (sto czterdzieści dziewięć złotych trzydzieści trzy grosze) tytułem kosztów sądowych.

SSR Grzegorz Szyba

Sygn. akt VIII Ns 564 /1 6

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 22 marca 2016 roku Wyższe Seminarium D. w K. wniosło o stwierdzenie, że spadek po J. P. (2), synu S. i A., zmarłym w dniu 06 marca 2016 roku w K., mającym ostatnie miejsce zwykłego pobytu w K. na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 12 grudnia 2015 roku nabyli: wnioskodawca Wyższe Seminarium D. w K. oraz uczestnicy Stowarzyszenie (...) z siedzibą w K., Zakon (...) w K. i biskup (...) J. P. (1) w częściach równych w odniesieniu do rachunku bankowego w złotych polskich jakie posiadał spadkodawca J. P. (2) w Banku (...) S.A. z siedzibą w W., wnioskodawca Wyższe Seminarium D. w K. w odniesieniu do rachunku bankowego w walutach obcych jakie posiadał spadkodawca J. P. (2) w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. oraz obrazów, książek, znaczków pocztowych wchodzących w skład spadku po J. P. (2).(k.2-3)

Na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2016 roku uczestnicy: Stowarzyszenie (...) z siedzibą w K., Zakon (...)w K. przyłączyli się do wniosku.(k.54)

Postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Kielcach wezwał do udziału w niniejszej sprawie w charakterze uczestnika Gminę K..(k.55)

W piśmie z dnia 10 października 2016 roku uczestnik Gmina K. oświadczył, że nie oponuje wnioskowi o stwierdzenie nabycia spadku w niniejszej sprawie i pozostawia go do uznania Sądu.(k.81)

Uczestnik J. P. (1) pomimo doręczenia mu odpisu wniosku oraz zawiadomienia o terminie rozprawy nie zajął żadnego stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. P. (2) syn S. i A. zmarł w dniu 6 marca 2016 roku w K. i ostatnio stale zamieszkiwał w K.. Był on kawalerem, nie posiadał żadnych dzieci własnych ani przysposobionych, w tym również takich, które zmarłyby przed otwarciem spadku po nim. J. P. (2) nie posiadał rodzeństwa. Ojciec spadkodawcy S. P. zmarł w dniu 3 października 1987 roku, zaś matka spadkodawcy A. P. zmarła w dniu 12 stycznia 1954 roku. Nikt ze spadkobierców nie składał oświadczenia o odrzuceniu spadku, nie zrzekł się dziedziczenia, nie składał oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza, nie zawierał z J. P. (2) umowy o zrzeczenie się dziedziczenia ani też nie został uznany przez Sąd za niegodnego dziedziczenia po J. P. (2). Nie został również sporządzony przez notariusza akt poświadczenia dziedziczenia po J. P. (2).

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu J. P. (2) (k. 4), odpis skrócony aktu urodzenia J. P. (2) (k. 5) , odpis skrócony aktu zgonu S. P. (k. 39), odpis skrócony aktu zgonu A. P. (k. 40), zapewnienie spadkowe P. T. (k. 54)

W dniu 17 grudnia 2012 roku pomiędzy P. (...) Towarzystwem Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. oraz J. P. (2) zawarta została umowa o otwarcie i prowadzenie na rzecz J. P. (2) konta funduszu inwestycyjnego P. Program Akumulacji Kapitału (...) nr konta (...)

Dowód: potwierdzenie otwarcia konta z dnia 20.12.2012r. (k.160)

W dniu 1 czerwca 2015 roku pomiędzy P. (...) Towarzystwem Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. oraz J. P. (2) zawarta została umowa o otwarcie i prowadzenie na rzecz J. P. (2) konta funduszy inwestycyjnych P.: (...) oraz P. Gotówkowy. J. P. (2) wpłacił na rachunek Funduszu Inwestycyjnego P. Obligacji (...) w dniu 12 grudnia 2012 roku kwotę 300 zł oraz na podstawie wpłat przekazywanych z rachunku bankowego J. P. (2) prowadzonego w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. wpłacane były na rachunek tego funduszu inwestycyjnego co miesiąc w okresie od stycznia 2013 roku do maja 2016 roku kwoty po 100 zł. Zgodnie z obowiązującymi w P. (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. procedurami potwierdzenia po tych transakcjach wysyłane były do J. P. (2) zwykłą przesyłką listową na adres ul. (...), (...)-(...) K., tj. adres Wyższego Seminarium Duchownego w K..

Dowód: formularz zlecenia – P. Fundusze Inwestycyjne z dnia 01.06.2015r. (k.140), dyspozycja przelewu (k.141), pismo P. (...) Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. z dnia 05.06.2017r. (k.157-159), zbiorcze zestawienie dokonanych transakcji (k.161-166), nabycie jednostek uczestnictwa (k.167)

J. P. (2) przed swoją śmiercią sporządził w dniu 12 grudnia 2015 roku testament własnoręczny. W jego treści obejmującej dyspozycje majątkowe oświadczył, iż pozostałe po nim pieniądze w złotych polskich zgromadzone na rachunku bankowym w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. mają zostać podzielone na cztery części, z których jedną część przeznacza on na rzecz Wyższego Seminarium Duchownego w K., drugą część przeznacza na rzecz Domu (...)w K., trzecią część przeznacza na rzecz Klasztoru(...)w K., a czwartą część przeznacza do dyspozycji aktualnego księdza biskupa ordynariusza w K. na cele charytatywne i misyjne lub inne dla dobra K.. W dalszej treści tego testamentu oświadczył, iż pozostałe po nim pieniądze w walutach obcych (euro, dolary amerykańskie, funty brytyjskie) zgromadzone na rachunku bankowym w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. oraz rzeczy ruchome w postaci książek, obrazów, rzeczy posiadających wartość historyczną, dokumenty i znaczki pocztowe związane z osobą papieża J. P. (3) II, swój dyplom doktorski przekazuje w całości na rzecz Wyższego Seminarium Duchownego w K.. Ponadto w treści tego testamentu oświadczył, iż ewentualnie pozostałe po nim w mieszkaniu pieniądze przekazuje w całości na rzecz Wyższego Seminarium Duchownego w K.. Jako wykonawcę powyższego testamentu ustanowił aktualnego rektora

Wyższego Seminarium Duchownego w K.. J. P. (2) przed swoją śmiercią nie sporządził nowego testamentu, ani też nie odwołał w całości lub w części swojego testamentu własnoręcznego sporządzonego w dniu 12 grudnia 2015 roku.

Dowód: testament własnoręczny J. P. (2) (k. 6) , zapewnienie spadkowe P. T. (k. 54)

J. P. (2) posiadał zgromadzone w Banku (...) S.A. z siedzibą w W.: na dzień 12 grudnia 2015 r. na rachunku bankowym E. Aktywne nr (...) prowadzone w walucie PLN - 64.265,10 złotych, na rachunku (...) nr (...) prowadzone w walucie USD - 50.709,49 dolarów amerykańskich, na rachunku (...) nr (...) prowadzonym w walucie (...) 8.752,36 funtów brytyjskich, na rachunku (...) nr (...) prowadzonym w walucie EUR - 8.219,29 euro. Ponadto J. P. (2) posiadał zgromadzone w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na dzień 12 grudnia 2015 r. na Funduszach Inwestycyjnych P.: Program Akumulacji Kapitału Obligacji (...) nr (...) - 3.831,71 złotych, P. Gotówkowy nr (...) - 301.516,42 złotych.

Dowód: pismo Banku (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 30.09.2016r. (k.70)

J. P. (2) posiadał zgromadzone w (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na dzień 12 grudnia 2015 r. na obiegowej książeczce oszczędnościowej o numerze (...) - 143,76 złotych, na oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej o numerze (...) - 0,13 złotych.

Dowód: pismo (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 03.10.2016r. (k.74)

Poza wyżej wymienionymi środkami finansowymi zgromadzonymi na rachunkach bankowych oraz rachunkach funduszy inwestycyjnych spadkodawca posiadał majątek ruchomy stanowiący wyposażenie jego mieszkania w Domu (...)w K. w postaci: trzech obrazów o szacunkowej łącznej wartości 6.500 złotych, kolekcji znaczków pocztowych o szacunkowej wartości 1.000 złotych, encyklopedii filozofii w języku włoskim i książek o tematyce filozoficznej o szacunkowej wartości 800 złotych, przedmiotów pamiątkowych w postaci medali i zdjęć o łącznej wartości szacunkowej 200 złotych, komputera stacjonarnego o wartości szacunkowej 100 złotych, zużytych niestyłowych mebli nie posiadających żadnej wartości rynkowej, czasopism naukowych i popularnonaukowych. Dom (...) w K. stanowi własność i jest prowadzony przez Stowarzyszenie (...) z siedzibą w K.. Nazwa Klasztor (...)w K. jest skróconą i powszechnie używaną na nazwę Zakonu (...)w K..

Dowód: pismo wnioskodawcy i uczestników z dnia 19.09.2016r. (k.57-58), zeznania P. T. (k.54v-55), zeznania J. K. (k.55), zeznania J. T. (k.55), zeznania E. I. (k.55)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dowody z wyżej powołanych dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana przez wnioskodawcę ani też uczestników w toku postępowania. Nadto Sąd dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o dowód z zapewnienia spadkowego P. T. (k.54) na okoliczność ustalenia kręgu spadkobierców po J. P. (2) oraz zeznań występujących w roli reprezentantów uczestników P. T. (k.54v-55), J. K. (k.55), J. T. (k.55) i E. I. (k.55) na okoliczność ustalenia składu i wartości majątku spadkowego, którym to zapewnieniu spadkowemu oraz zeznaniom Sąd dał wiarę w całości, albowiem były one logiczne, spójne, wyczerpujące i znajdujące potwierdzenie zarówno wzajemnie w swojej treści jak i w treści zgromadzonych w niniejszej sprawie dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Spadkodawca J. P. (2) przed swoją śmiercią sporządził w dniu 12 grudnia 2015 roku testament własnoręczny, zatem w przedmiotowej sprawie w pierwszej kolejności należało zbadać, czy występuje porządek dziedziczenia po spadkodawcy wynikający z tego testamentu.

Zgodnie z art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Zgodnie z § 2 cyt. przepisu dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Na podstawie § 3 cyt. przepisu z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, dziedziczenie ustawowe co do części spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca

nie powołał do tej części spadkobiercy albo gdy którakolwiek z kilku osób, które powołał do całości spadku, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Artykuł 949 § 1 k.c. stanowi, że spadkodawca może sporządzić testament w ten sposób, że napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą. Zgodnie z § 2 cyt. przepisu jednakże brak daty nie pociąga za sobą nieważności testamentu własnoręcznego, jeżeli nie wywołuje wątpliwości co do zdolności spadkodawcy do sporządzenia testamentu, co do treści testamentu lub co do wzajemnego stosunku kilku testamentów.

Na podstawie art. 961 k.c. jeżeli spadkodawca przeznaczył oznaczonej osobie w testamencie poszczególne przedmioty majątkowe, które wyczerpują prawie cały spadek, osobę tę poczytuje się w razie wątpliwości nie za zapisobiercę, lecz za spadkobiercę powołanego do całego spadku. Jeżeli takie rozrządzenie testamentowe zostało dokonane na rzecz kilku osób, osoby te poczytuje się w razie wątpliwości za powołane do całego spadku w częściach ułamkowych odpowiadających stosunkowi wartości przeznaczonych im przedmiotów.

Spadkodawca może sformułować swoje rozrządzenia w taki sposób, że wymienia poszczególne przedmioty majątkowe przeznaczone dla danej osoby. W zasadzie osobę taką należałoby traktować jako zapisobiercę. Taka też będzie jej sytuacja prawna, gdy z treści testamentu wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że wolą testatora było ustanowienie zapisu, a nie powołanie do dziedziczenia (tak też postanowienie SN z dnia 16 czerwca 1998 r., I CKN 743/97, LEX nr 1219547 oraz orzeczenie SN z dnia 13 października 1995 r., II CKN 129/95, niepubl.). Jeżeli jednak spadkodawca w testamencie powołał do dziedziczenia całego spadku spadkobierców w określonych częściach, to zawarty w takim testamencie życzeń testatora co do sposobu podziału spadku nie można interpretować jako odesłania do dziedziczenia według zasad określonych w art. 961 k.c. (tak orzeczenie SN z dnia 18 lipca 2000 r., IV CKN 1232/00, niepubl.). W razie wątpliwości, czy chodzi o powołanie do spadku, czy też o ustanowienie zapisu, ustawa nakazuje traktować osobę wymienioną w testamencie jako spadkobiercę. Reguła ta ma zastosowanie, gdy przedmioty majątkowe wymienione w testamencie wyczerpują prawie cały spadek (tak wyraźnie postanowienie SN z dnia 19 października 2000 r., II CKN 505/00, Rejent 2013, nr 3, s. 138, z głosem E. Skowrońskiej; zob. jednak postanowienie SN z dnia 29 marca 2007 r., I CSK 3/07, OSP 2009, z. 12, poz. 136, z częściowo krytyczną głosem W. Borysiaka oraz głosem M. Niedośpiąła, PiP 2011, z. 5, s. 125). Za przyjęciem w drodze wykładni, że określone rozrządzenie jest jednak zapisem, a nie powołaniem do spadku, może przemawiać, niekiedy nawet wbrew dosłownej treści testamentu, brak równorzędności rozporządzeń. Będzie tak w szczególności, gdy określonej osobie został przyznany w testamencie przedmiot o znikomej wartości w porównaniu z pozostałymi rozporządzeniami. Na zapis, mimo użycia słów wskazujących prima facie na ustanowienie następcy ogólnego, mogą wskazywać też inne okoliczności, np. wyznaczenie danemu beneficjentowi korzyści w formie spłat pieniężnych (zob. J. Wierciński, Glosa (krytyczna) do postanowienia SN z dnia 21 grudnia 2004 r., I CK 319/04, M. Praw. 2008, nr 2, s. 103; W. Borysiak, Glosa do postanowienia SN z dnia 29 marca 2007 r., I CSK 3/07, OSP 2009, z. 12, poz. 136; M. Niedośpiął, Glosa do postanowienia SN z dnia 29 marca 2007 r., I CSK 3/07, PiP 2011, z. 5, s. 125; P. Książak, K. Szymura, Glosa do postanowienia SN z dnia 1 grudnia 2011 r., I CSK 419/10, PS 2013, nr 3, s. 118; odmiennie K. Osajda, komentarz do art. 961 k.c. (w:) Kodeks cywilny. Komentarz, t. III. Spadki, red. K. Osajda, Warszawa 2013, nb 42). W sytuacji gdy spadkodawca przeznaczy określonej osobie poszczególne przedmioty majątkowe, nie określając jej wyraźnie mianem spadkobiercy, konieczne jest ustalenie, czy w skład spadku wchodzi – poza wymienionymi przez spadkodawcę – inne przedmioty majątkowe mające znacznie większą wartość. W razie gdy przedmiotów takich nie ma, osoba wymieniona w testamencie jest spadkobiercą powołanym do całego spadku. Jeżeli w testamencie spadkodawca przeznaczył kilku osobom poszczególne przedmioty majątkowe wyczerpujące prawie cały spadek, to osoby te poczytuje się w razie wątpliwości za spadkobierców powołanych do całego spadku. Jeżeli przedmioty te nie wyczerpują prawie całego spadku, do dziedziczenia powołani są spadkobiercy ustawowi, a przeznaczone dla poszczególnych osób przedmioty majątkowe stanowią przedmiot zapisu (tak orzeczenie SN z dnia 4 kwietnia 1997 r., III CKU 14/97, niepubl.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt stanu faktycznego w niniejszej sprawie w ocenie Sądu przedmioty majątkowe, które spadkodawca J. P. (2) w treści swojego testamentu własnoręcznego z dnia 12 grudnia 2015 r.

przeznaczył na rzecz wymienionych w nim: Wyższego Seminarium Duchownego w K., Stowarzyszenia (...) w K., Zakonu (...)w K. i biskupa ordynariusza (...) zdecydowanie nie wyczerpują prawie całego spadku po J. P. (2).

W treści testamentu J. P. (2) oświadczył, iż pozostałe po nim pieniądze w złotych polskich zgromadzone na rachunku bankowym w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. mają zostać podzielone na cztery części, z których jedną część przeznacza on na rzecz Wyższego Seminarium Duchownego w K., drugą część przeznacza na rzecz Domu (...) w K., trzecią część przeznacza na rzecz Klasztoru (...)w K., a czwartą część przeznacza do dyspozycji aktualnego księdza biskupa ordynariusza w K. na cele charytatywne i misyjne lub inne dla dobra K., pozostałe po nim pieniądze w walutach obcych (euro, dolary amerykańskie, funty brytyjskie) zgromadzone na rachunku bankowym w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. oraz rzeczy ruchome w postaci książek, obrazów, rzeczy posiadających wartość historyczną, dokumenty i znaczki pocztowe związane z osobą papieża J. P. (3) II, swój dyplom doktorski przekazuje w całości na rzecz Wyższego Seminarium Duchownego w K..

Na dzień sporządzenia tego testamentu J. P. (2) posiadał zgromadzone w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na rachunku bankowym E. Aktywne nr (...) prowadzone w walucie PLN - 64.265,10 złotych, na rachunku (...) nr (...) prowadzone w walucie USD - 50.709,49 dolarów amerykańskich, na rachunku (...) nr (...) prowadzonym w walucie (...) 8.752,36 funtów brytyjskich, na rachunku (...) nr (...) prowadzonym w walucie EUR - 8.219,29 euro oraz zgromadzone w (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na obiegowej książeczce oszczędnościowej o numerze (...) - 143,76 złotych, na oszczędnościowej książeczce mieszkaniowej o numerze (...) - 0,13 złotych. J. P. (2) posiadał również majątek ruchomy stanowiący wyposażenie jego mieszkania w Domu (...) w K. w postaci: trzech obrazów o szacunkowej łącznej wartości 6.500 złotych, kolekcji znaczków pocztowych o szacunkowej wartości 1.000 złotych, encyklopedii filozofii w języku włoskim i książek o tematyce filozoficznej o szacunkowej wartości 800 złotych, przedmiotów pamiątkowych w postaci medali i zdjęć o łącznej wartości szacunkowej 200 złotych, komputera stacjonarnego o wartości szacunkowej 100 złotych. Uznać zatem należy, że wartość powyższych składników majątkowych którymi rozrządził spadkodawca J. P. (2) w treści testamentu z dnia 12 grudnia 2015 roku na datę jego sporządzenia wynosiła łącznie kwotę 362.771,45 zł $(64.265,10 \text{ zł} + 50.709,49 \text{ USD} \times 3,9718 \text{ zł/USD} + 8.752,36 \text{ GBP} \times 6,0126 \text{ GBP/zł} + 8.219,29 \text{ EUR} \times 4,3471 \text{ EUR/zł} + 143,76 \text{ zł} + 0,13 \text{ zł} + 6.500 \text{ zł} + 1.000 \text{ zł} + 800 \text{ zł} + 200 \text{ zł} + 100 \text{ zł} = 362.771,45 \text{ zł})$.

Tymczasem poza wyżej wymienionymi w treści testamentu z dnia 12 grudnia 2015 roku składnikami finansowymi spadkodawca na dzień sporządzenia tego testamentu posiadał aktywa finansowe obejmujące zgromadzone w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na Funduszach Inwestycyjnych P.: Program Akumulacji Kapitału Obligacji (...) nr (...) – kwotę 3.831,71 złotych, P. Gotówkowy nr (...) – kwotę 301.516,42 złotych.

Wartość składników majątkowych, którymi spadkodawca rozrządził w treści testamentu z dnia 12 grudnia 2015 roku stanowiła zatem jedynie około połowę $(362.771,45 \text{ zł} / (362.771,45 \text{ zł} + 3.831,71 \text{ zł} + 301.516,42 \text{ zł}) \times 100\% = 54,30\%)$ wartości wszystkich przedmiotów i wierzytelności składających się na masę spadku po J. P. (2). W ocenie sądu dokonując ustaleń co do tego, czy wymienione w testamencie przedmioty majątkowe wyczerpują prawie cały spadek należy uwzględnić stan rzeczy na dzień sporządzenia testamentu. Pozwala to na spójną ocenę stanu i wartości spadku w powiązaniu z wolą testatora.

Skoro zatem w testamencie z dnia 12 grudnia 2015 roku spadkodawca J. P. (2) przeznaczył wskazanym w nim podmiotom poszczególne przedmioty majątkowe wyczerpujące zalewie nieco ponad połowę spadku po nim, natomiast z pewnością nie prawie cały spadek, to dyspozycja art. 961 k.c. nie może mieć zastosowania w niniejszej sprawie. W związku z powyższym do dziedziczenia po J. P. (2) powołani są spadkobiercy ustawowi, a przeznaczone dla wymienionych w treści testamentu z dnia 12 grudnia 2015 roku poszczególnych podmiotów przedmioty majątkowe i wierzytelności na rachunkach bankowych spadkodawcy stanowią przedmiot zapisów.

Za powyższą wykładnią testamentu J. P. (2) z dnia 12 grudnia 2015 roku przemawia również fakt, iż spadkodawca umowę o otwarcie i prowadzenie na rzecz J. P. (2) konta funduszu inwestycyjnego P. Program Akumulacji Kapitału (...) nr konta (...)zawarł z P. (...) Towarzystwem Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. w dniu 17 grudnia 2012 roku, zaś umowę o otwarcie i prowadzenie na rzecz J. P. (2) konta funduszy inwestycyjnych P.: (...) oraz P. Gotówkowy

spadkodawca zawarł z P. (...) Towarzystwem Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. w dniu 1 czerwca 2015 roku, a zatem ze znacznym wyprzedzeniem czasu, zanim J. P. (2) sporządził testament własnoręczny z dnia 12 grudnia 2015 roku. Ponadto spadkodawca wpłacał na rachunek Funduszu Inwestycyjnego P. Obligacji (...): w dniu 12 grudnia 2012 roku kwotę 300 zł oraz na podstawie wpłat przekazywanych z rachunku bankowego spadkodawcy prowadzonego w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. wpłacał na rachunek tego funduszu inwestycyjnego co miesiąc w okresie od stycznia 2013 roku do maja 2016 roku kwoty po 100 zł każda. Zgodnie z obowiązującymi w P. (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. procedurami potwierdzenia po tych transakcjach wysyłane były do J. P. (2) zwykłą przesyłką listową na adres ul. (...), (...)-(...) K., tj. adres Wyższego Seminarium Duchownego w K., w którym spadkodawca przez okres od grudnia 2012 roku do maja 2016 roku miał miejsce zamieszkania lub też miejsce pracy. Niewątpliwie zatem otrzymywał on wówczas od P. (...) Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. zawiadomienia o wysokości aktualnego salda środków finansowych zgromadzonych na rachunkach tych funduszy inwestycyjnych. Na dzień sporządzenia testamentu z dnia 12 grudnia 2015 roku spadkodawca J. P. (2) niewątpliwie miał zatem wiedzę na temat aktualnej wysokości zgromadzonych przez siebie środków na kontach funduszy inwestycyjnych w P. (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W.. Brak jest podstaw do uznania, że sporządzając testament spadkodawca z jakichś powodów nie uważał tych środków za swój majątek. Skoro zatem spadkodawca nie zawarł w testamencie z dnia 12 grudnia 2015 roku żadnych rozrządzeń testamentowych dotyczących zgromadzonych przez siebie środków na kontach funduszy inwestycyjnych w P. (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. stanowiących niemal połowę wartości masy spadku po nim, to tym samym uznać należy, że rozrządzenia testamentowe J. P. (2) zawarte w testamencie z dnia 12 grudnia 2015 roku zgodnie z wolą spadkobiercy stanowiły nie powołania do spadku osób tam wymienionych, lecz zapisy testamentowe na ich rzecz.

W związku z powyższym uznać należało w ocenie Sądu, że po spadkodawcy J. P. (2) występuje porządek dziedziczenia wynikający z ustawy, a nie z w testamencie z dnia 12 grudnia 2015 roku.

Zgodnie z treścią art. 931 § 1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są do spadku z mocy ustawy dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Na podstawie art. 932 k.c. w braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek i rodzice (§1). W braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych (§3). Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych (§4). Jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada jego zstępnym (§5). Jeżeli jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku i brak jest rodzeństwa spadkodawcy lub ich zstępnych, udział spadkowy rodzica dziedziczącego w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy wynosi połowę spadku (§6). Zgodnie z art. 933 k.c. udział spadkowy małżonka, który dziedziczy w zbiegu z rodzicami, rodzeństwem i zstępnymi rodzeństwa spadkodawcy, wynosi połowę spadku (§1). W braku zstępnych spadkodawcy, jego rodziców, rodzeństwa i ich zstępnych, cały spadek przypada małżonkowi spadkodawcy (§2). Zgodnie z art. 934 k.c. w braku zstępnych, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy; dziedziczą oni w częściach równych (§1). Jeżeli któreś z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału spadku między zstępnych spadkodawcy (§2). W braku zstępnych tego z dziadków, który nie dożył otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada pozostałym dziadkom w częściach równych (§3). Zgodnie z art. 934¹ k.c. w braku małżonka spadkodawcy i krewnych, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada w częściach równych tym dzieciom małżonka spadkodawcy, których żadne z rodziców nie dożyło chwili otwarcia spadku. Zgodnie natomiast z art. 935 k.c. w braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu.

Kodeks cywilny w sposób wyraźny określa grupy spadkobierców ustawowych, które kolejno dochodzą do dziedziczenia po spadkodawcy.

Spadkodawca J. P. (2) w dacie swojej śmierci był kawalerem i nie pozostawał nigdy w związku małżeńskim, nie posiadał żadnych dzieci własnych ani przysposobionych, w tym również takich, które zmarłyby przed otwarciem spadku po nim. Spadkodawca nie posiadał rodzeństwa. Ojciec spadkodawcy S. P. zmarł w dniu 3 października 1987 roku, zaś matka spadkodawcy A. P. zmarła w dniu 12 stycznia 1954 roku, a zatem oboje rodzice spadkodawcy zmarli przed otwarciem spadku po J. P. (2). W tej sytuacji zatem wobec braku małżonka spadkodawcy J. P. (2), jego krewnych i małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek po J. P. (2) zgodnie z art. 935 k.c. przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Spadkodawca J. P. (2) posiadał swoje ostatnie miejsce zamieszkania w prowadzonym przez Stowarzyszenie (...) z siedzibą w K. tzw. Domie (...) położonym pod adresem Aleja (...), (...)w K., a zatem na terenie Gminy K.

Tym samym J. P. (2) pozostawił jako jedyne spadkobiercę ustawowego Gminę K., która nabyła spadek po nim w całości.

Przepis art. 1012 k.c. stanowi, że spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Z treści art. 1015 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym na dzień otwarcia spadku po J. P. (2) tj. 6 marca 2016 roku (tekst jedn. Dz.U. 2015 poz. 539) oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania.

Brak oświadczenia spadkobiercy w terminie określonym w § 1 jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza. (§ 2 cyt. przepisu)

Jednakże zgodnie z art. 1023 § 1 k.c. Skarb Państwa ani gmina nie mogą odrzucić spadku, który im przypadł z mocy ustawy. Zgodnie z § 2 cyt. przepisu Skarb Państwa ani gmina nie składają oświadczenia o przyjęciu spadku, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza.

Otwarcie spadku po J. P. (2) nastąpiło w dniu 6 marca 2016 roku. W odniesieniu do spadków otwartych od dnia 14 lutego 2001 roku nie obowiązują natomiast już te przepisy kodeksu cywilnego regulujące dziedziczenie gospodarstw rolnych, które utraciły moc obowiązującą na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31.01.2001 r. (P 4/99, OTK 2001, Nr 1, poz. 5), tzn. art. 1059, 1060, 1062, 1064 i 1087 k.c. oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12.12.1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz.U. Nr 89, poz. 519 ze zm.). Brak było zatem podstaw do prowadzenia w niniejszej sprawie przez Sąd postępowania mającego na celu ustalenie, czy w skład spadku po J. P. (2) wchodziło gospodarstwo rolne, a jeśli tak to ustalenie kręgu spadkobierców ustawowych uprawnionych do dziedziczenia tego gospodarstwa rolnego.

Mając, zatem na uwadze opisany powyżej ustawowy porządek dziedziczenia Sąd na podstawie art. 935 k.c. w zw. z art. 1023 § 2 k.c. stwierdził, że spadek po J. P. (2), synu S. i A., zmarłym w dniu 06 marca 2016 roku w K., mającym ostatnie miejsce zwykłego pobytu w K., na podstawie ustawy nabyła w całości Gmina K..

O kosztach postępowania w punkcie II sentencji postanowienia orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Na zasadzie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 roku, poz. 623 z późn. zm.) nakazano pobrać od wnioskodawcy Wyższego Seminarium Duchownego w K. i uczestników Stowarzyszenia (...) w K., Zakonu (...) w K., J. P. (1), Gminy K. kwoty po 149,33 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Nieuiszczone koszty sądowe w niniejszej sprawie do momentu wydania postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku wynosiły łącznie kwotę 746,66 zł, na którą to kwotę złożyły się: kwota 25 zł tytułem przyznanego na rzecz Banku (...) S.A. w W. zwrotu kosztów udzielenia informacji (k.55), kwota 25 zł tytułem przyznanego na rzecz Banku (...) S.A. w W. zwrotu kosztów udzielenia informacji (k.83), kwota 30 zł tytułem przyznanego na rzecz Banku (...) S.A. w W. zwrotu kosztów udzielenia informacji (k.105), kwota 666,66 zł tytułem

przyznanego na rzecz (...) S.A. w W. zwrotu kosztów zamieszczenia ogłoszenia (k.105, k.119). Przy czym w ocenie Sądu w nieuiszczonych kosztach sądowych co do zasady winien partycypować zarówno wnioskodawca, jak i wszyscy uczestnicy w częściach równych, albowiem wszyscy oni byli w równym stopniu zainteresowani stwierdzeniem nabycia spadku po J. P. (2). Na wnioskodawcę i uczestników przypadają zatem kwoty po 149,33 zł (746,66 zł : 5). Takie też kwoty nakazano pobrać od wnioskodawcy Wyższego Seminarium Duchownego w K. i uczestników Stowarzyszenia (...) w K., Zakonu (...)w K., J. P. (1), Gminy K.. Z tych też względów Sąd orzekł jak w punkcie III postanowienia.

SSR Grzegorz Szyba